

رفتار اقتصادی دولت باید قابل پیش‌بینی باشد

سایت ثبت سفارش خودروهای وارداتی ماه‌هاست که بسته شده است. در ابتدا مسئولان سازمان توسعه تجارت دلیل بسته شدن سایت ثبت سفارش خودرو را آمارگیری فصلی و همچنین بارگذاری تعرفه‌های واردات خودرو اعلام کردند؛ اما پس از مدتی اعلام کردند که برای تدوین سازگار جدید در واردات خودرو و این سایت به صورت موقت بسته شده است.

این ساز و کار جدید نحوه واردات و ثبت سفارش تنها به سود دلالتان خودرو تمام شد که در شوک‌های ناگهانی قیمت خودروهای لوکس و وارداتی را چندبرابر کردند. سکوت سازمان حمایت به عنوان مجری ناظر بر وضعیت بازار خودروهای وارداتی نیز خیال تمام واسطه‌ها و سازمان‌های مرتبط را راحت کرد تا از فرصت به دست آمده نهایت استفاده را بکنند. وزارت صنعت و معدن هم در این بین تنها طر‌حی را به دولت ارسال کرد که براساس این واردات خودرو منوط به استفاده ۵۰ درصدی از ارز صادرکنندگان باشد.

بع‌داز مدت‌ها بالاخره کمیسیون اقتصادی مجلس واکنش نشان داد و طرف‌های

• مهناز اعتدالی •

روزنامه‌نگار

بحث افزایش حامل‌های انرژی در بودجه ۹۶ با حاشیه‌های فراوان و تأیید و تکذیب‌های مکرر مسئولان همراه شده، به نظر شما تأثیر آن بر بخش تولید و صنایع تا چه اندازه می‌تواند مشکل‌ساز باشد؟

معتمدم که اقتصاد ما توان و ظرفیت تحمل شوک ندارد، بنزین ۱۶۰۰ تومان قدری کمتر یا بیشتر یک شوک اقتصادی و اجتماعی وارد می‌کند. من معتقدم که دوستان حتماً باید توضیح دهند که آثار تورمی این بنزین و حامل‌های انرژی چقدر است و زیر این را امضاء کنند و به آنچه می‌گویند متعهد شوند، اگر سازمان برنامه گفت که این آثار تورمی ۲/۵ درصد است این اطمینان را بدهند که اتفاق دیگری غیر از این رخ ندهد ۲/۵ درصدی نخواهد افتاد. فقط در مورد افزایش قیمت گازوئیل صحبت شده؛ اما مسئولان بعد از آن هر روز در مصاحبه‌هایشان از افزایش قیمت بنزین صحبت می‌کنند که تاکنون سقف آن ۱۵۰۰ اعلام شده است، آیا این در بودجه‌نویسی به نوعی تیزهوشی دولت نبود که عددی را اعلام نکنند و الان با هر مسئولی که صحبت می‌کنیم یک رقم را مطرح می‌کنند تا یک مقدار از شوک اتفاق کم کنند؟ البته به تازگی پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، نرخ بنزین را ۱۵۰۰ تومان اعلام کرده، اما این نرخ در لایحه پیشنهادی بودجه‌نیامده است.

اگر محاسبات را به صورت معکوس در عدد و رقم‌هایی که در بودجه وجود دارد بیاوریم به عدد ۱۶۰۰ می‌رسیم. تصور می‌کنم عدد ۲۴ هزار میلیارد تومانی که گفته‌شده اگر محاسبه معکوسی انجام شود به عدد ۱۶۰۰ تومان برسد. ۱۵۰۰ تومان. البته میان این موارد را با این جزئیات و به این وقت نباید بگوییم و سازمان برنامه باید آن را عنوان و دفاع کند. وقتی می‌گویند این عدد را برای افزایش قیمت حامل‌های انرژی به دست می‌آوریم و آثار تورمی آن ۲/۵ درصد و موارد رکودی آن چنین و چنان است باید آنها را اثبات کنند. یعنی من امروز به سهم خودم به عنوان نماینده مردم خدمت شما عرض می‌کنم که هم دولت بدارند و مطمئن باشند که نمایندگان مجلس به سادگی از این اعداد و ارقام عبور نخواهند کرد و حتماً باید موارد اعلام شده در بودجه را با روش‌های متناسب و معقول اثبات کنند که آنچه می‌گویند مفروضات قابل اعتنا و اتکالی‌ست؛ در غیر این صورت اجازه عبور به این اعداد و ارقام را در حد امکان از مجلس نخواهند گرفت.

ماجرای بسته شدن سایت ثبت سفارش خودروها چه بود؟ چرا مجلس هیچ واکنشی در این زمینه نشان نداد؟ چون می‌شد، من معتقدم که این حرف را هیچ به هم سایت ثبت سفارشات خیلی استفاده کردند و قیمت‌ها را بالا کشیدند، رسانه‌ها منتظر بودند که کمیسیون اقتصادی مجلس به داستان ورود کند اما این اتفاق نیفتاد؟

این اتفاق شما به بنده و همکاران بنده وارد است، یعنی این ورود باید خیلی زودتر انجام می‌شد، من معتقدم که این حرف را هیچ به همه حوزه‌ها مصداق دارد و دست کم باید رفتارمان قابل پیش‌بینی باشد. در غیر این صورت مطالعات اقتصادی بی‌معنا خواهد شد و اساساً هر گونه برنامه‌ریزی اقتصادی بی‌معنا می‌شود و ممکن نیست اقتصاد بی‌برنامه داشته باشیم که پویا و ماندگار باشد. اگر یک‌شبه و بدون هماهنگی اجراء مختلف بخش اقتصادی سبکته‌ای بزرگ و عظیم ایجاد کند حتماً آثار و تبعات چنین رفتاری به شدت گریبان کشور را در همه ابعاد خواهد گرفت، در رابطه با این مطلب متأسفانه وزارت صنعت، معدن و تجارت ثبت سفارش این کار را متوقف کرد که اگر هم به آنها بگوییم هزار تا علت البته همین جاعرض می‌کنم که شاید دیدار هنگام، اما هفته پیش ما این کار را کردیم و وزارت صنعت، معدن و تجارت انجمن خودروسازان و انجمن قطعه‌سازان را به کمیسیون صنایع معادن مجلس خواستیم. من همین حرف‌ها را آنجا به طرف‌های این قضیه از جمله وزارت صنعت گفتم، این بسیار برای کشور ما زشت است که رفتار ما در حوزه اقتصاد قابل پیش‌بینی نیست، چگونه است که یکباره صبح از خواب بیدار شویم و ببینیم دیگر ثبت سفارش نمی‌شود؟ آثار

ذیربط را برای پاسخگویی به مجلس فراخواند و متعاقب آن رئیس کمیته صنعت مجلس با اشاره به نشست اخیرش با معاون صنایع وزارت صنعت، معدن و تجارت و رئیس انجمن واردات کنندگان خودرو از باز شدن سایت ثبت سفارش خودروهای وارداتی تا دهم دی ماه خبر داد و پس از آن کمیسیون زیربنایی دولت سقف ارزش گمرکی خودروهای وارداتی را ۴۰ هزار دلار تعیین کرد و معاون وزیر صنعت، خبر داد که تکلیف واردات خودرو و تا ۳ روز دیگر تعیین می‌شود.

در این بین با توجه به صعودی شدن قیمت‌ها در بازار خرید و فروش خودروها تا رشد ۲۵ تا ۱۵۰ میلیون تومانی ناشی از بسته بودن سایت ثبت سفارش خودروهای وارداتی، جاده مخصوص نشین‌ها از شدت قیمت‌هایی نصیب‌نماندند و با عرضه قطره چکانی، قیمت محصولات خود را بالا بردند. این در حالی بود که شورای رقابت هیچ مجوز جدیدی در این رابطه صادر نکرده است و رئیس سازمان بازرسی کشور هم آن را بی‌دلیل عنوان می‌کند. گمرک ایران نیز در آخرین خبر خود اعلام کرد از ابتدای امسال تا ۲۸ آذر، در مجموع ۵۸ هزار و ۶۲۷ دستگاه انواع خودرو به ارزش یک میلیارد و

۵۵۹ میلیون دلار وارد کشور شده است؛ این یعنی اینکه بیش از معادل ریالی همین مبلغ به بهانه‌های مختلف، عوارض گمرکی و شماره گذاری نصیب دولت کرده است که در یک حساب سرانگشتی می‌توان گفت بیش از ۷ هزار میلیارد تومان به کام دولت شده است.

ناصر سراج رئیس سازمان بازرسی کل کشور در این زمینه معتقد است: چند ۱۰ هزار خودروی ۱۰۰ میلیونی در کشور وجود دارد که قیمت این خودروها افزایش بسیاری یافته، حال باید دید، پول این خودروها به جیب چه کسانی می‌رود؟ واردات چند هزار خودرو در دست ۴ تا ۵ نفر است، این اخلاص در بازار اقتصادی ایران چه معنایی می‌تواند داشته باشد؟

در این میان، واکنش چندانی نسبت به این آشفته بازار از سوی بهارستان نشین‌ها دیده‌نشد. محمدضاجفی نماینده مردم تهران در کمیسیون صنایع مجلس نیز در گفت‌وگو با «جامعه فردا» معتقد است که ورود مجلس به این موضوع بسیار سازگار بود؛ اما نمایندگان قاطعانه پیگیر باز شدن مجدد سایت ثبت سفارش خودروهای خارجی هستند تا بیش از این به اقتصاد کشور لطمه وارد نشود.

زمینه‌سازی برای فساد گسترده و حتی فساد سیستماتیک در کشور است، بر کردن جیب عده‌ای، پایین آوردن قدرت خرید پول، خالی کردن بیشتر جیب مردم و... همه مضرات این اقدام بود. اما باید دقت کنید که اینها اتفاقاتی است که امسال افتاده است، ما امسال ثبت سفارش نکردیم و آثار آن را به صورت جدی‌تر در سال آینده مشاهده خواهیم کرد. ماشین‌هایی که در گمرک است متعلق به ادوار گذشته است، این سال آینده آثار و نمود جدی خود را نشان خواهد داد. این است که می‌گوییم چرا این کار را کرده‌اید می‌گویند ما نبودیم.

پس چه کسی این کار را انجام داده و سایت دست چه کسی بوده است؟

مدام به دیگری و دیگری حواله می‌دهند. در این جلسه معاون وزیر صنعت به نهاد دیگری اشاره می‌کرد، هرچند از نظر ما هم مسموع نیست، وزارت صنعت، معدن، تجارت و مسئول و پاسخگوی این کار است. در نهایت در آن جلسه مکلف کردیم وزارت صنعت و معدن و تجارت را که تا پایان هفته‌ای که در آن هستیم ثبت سفارشات را انجام دهد و زمینه خسارت‌هایی را که برای مردم ایجاد کردند، مرتفع کنند و بتوانند کارها را به روال قانونی تعریف شده به انجام رسانند.

رئیس مجلس در افتتاح دو خط تولید برای خودروهای فرسوده از طرف دیگر حمایت از تباط با این کردند که مجلس حمایت خود را از خودروسازان به شرط و شروطی انجام می‌دهد که آنها از تقای محصولات داشته خودروسازان و معقول باشد؟

متأسفانه بحث قیمت درد بزرگی‌ست که خود من از ناحیه خودروسازان احساس می‌کنم و تحمل کرده‌ام و چند بار هم تذکر داده‌ام. به نظر من چاره‌ای جز رفتن به سمت تحقیق و تفحص از صنعت خودروسازی برای باقی‌مانده است.

یعنی امکان آن وجود دارد که برای اولین‌بار در ایران دو خودروساز ما که بازار انحصاری خودرو را در دست دارند مورد تحقیق و تفحص قرار بگیرند؟

بالاخره ابزاری غیر از این وجود ندارد. من دو بار تاکنون این مطلب را در مصاحبه‌ها به شرکت‌های تولیدکننده خودرو تذکر داده‌ام و امروز هم خدمت شما همین مطلب را می‌گویم، به هیچ‌وجه قابل فهم نیست که چند بار افزایش قیمت در یک سال داشته باشیم. چه اتفاقی افتاده است؟ اگر چنین باشد به طور مشخص باید توضیح دهند، ما آنالیز قیمت تمام‌شده اینها را خواهیم خواست و باید به

ما بدهند و ما ببینیم این افزایش قیمت‌ها آیا از یک منطق اقتصادی قابل قبول، مشروع و قابل دفاع برخوردار است؟ یا محصول ناکارآمدی و احتیاجات فساد در فرآیند تأمین، تولید و فروش است و سهم هر یک از اینها را مشخص خواهیم کرد.

یعنی این بحث افزایش قیمت‌ها که به صورت لجام‌گسیخته هر از گاهی دیده می‌شود و یک چیز خودسری به نظر می‌رسد و مردم هم در مقابل چنین اتفاقاتی مظلوم و بی‌دفاع و بی‌پناه هستند، حتماً پدیده‌ای زشت و مذموم، غیرقابل تحمل و غیرقابل دفاع است. لذا به حد در رابطه با بحث خودروسازها به بحث تحقیق و تفحص فکر می‌کنم و یکی از محورهای تحقیق و تفحص حتماً بحث قیمت‌فروشی‌ست که به مردم تحمیل می‌کنند. من همین جا این را هم عرض می‌کنم که اگر توضیح قابل دفاعی به ما ارائه نکنند حتماً به سمت تحقیق و تفحص حرکت می‌کنیم و این خیلی دیر هم نخواهد بود.

قصد دارم عرض کنم که مردم ایران، دولت و حاکمیت با تمام داشته‌های خود در سنوات گذشته از این خودروسازان حمایت کرده و این حمایت‌ها موجود است؛ یعنی چیزی نیست که نباشد و ما به شرط و شروط به آنها بدهیم. این حمایت‌ها موجود است. این حمایت‌ها را مردم با دادن جان و مالشان در اختیار اینها قرار دادند، اما باز خورد متناسب با این حمایت‌ها را در صنعت خودروی کشور ندیدیم و این روشن است، یعنی نه در قیمت، نه در کمیت، نه در کیفیت و نه در تولید پهن‌گام و در اختیار گذاردن در زمان وعده داده شده به مردم هیچ اصولی را رعایت نکردند.

می‌توانیم از قول شما این نوبد را بدهیم که مجلس به سمت تحقیق و تفحص از خودروسازان می‌رود؟

من معتقدم که در مجلس چنین ظرفیتی وجود دارد و دست کم خود من به عنوان کسی که کاملاً در این قضیه فرصت داده‌ام و چند بار هم این بحث را مطرح کردم و منتظر پاسخ هم بودم و اگر چنین پاسخی نگیرم حتماً به این سمت حرکت می‌کنم؛ زیرا متعهد به انجام این کار هستم، مسئله قیمتی که در اختیار مردم قرار می‌گیرد بسیار جای بحث دارد. این قیمت نباید به دلیل ناکارآمدی، فساد و... در تمام مراحل اعم از تأمین، تولید و فروش اتفاق بیفتد، نباید قیمت متورم باشد و نباید هزینه‌های مازادی بر مردم تحمیل شود. خود این آقایان وقتی صحبت می‌کردند که فلان خودرو مخصوص فلان قشر است، قشری که از معیشت ضعیفی برخوردار است و جفاست اگر بخواهند از قبل ناکارآمدی و فساد در مراحل تأمین و تولید و فروش هزینه‌ای بر این قشر تحمیل کنند،

من به سهم خودم هرگز چنین اجازه‌ای نخواهم داد و حتماً از ابزارهای قانونی مجلس، استوالم، تذکر، تحقیق و تفحص استفاده خواهیم کرد.

وضعیت بخش تولید را با توجه به بودجه ۹۷ چگونه ارزیابی می‌کنید؟

راجع به بودجه چیزی که به نظر من می‌رسد که با بخش چیزی که به نظر من می‌رسد که با اهمیت داد موضوع سرفصل‌های در آمدی بودجه است که اولاً تحقق‌پذیر و واقعی باشد و ثانی در یک پارادایم و فضای دیده‌شده باشند که اقتصاد و جامعه کنش آن تبعات را در خود ببینند. سرفصل‌های درآمدی را داشته باشند. به این معنا که اگر در جایی افزایش قیمتی دیدیم، این افزایش قیمت به گونه‌ای باشد که آثار اقتصادی و اجتماعی آن به دقت و با مستندات شواهد و اسناد پشتیبان قابل فهم، بررسی و اثبات باشد. چون بعضی از این سرفصل‌هایی که به صورت کرمی آن را بررسی می‌کنند و در این سرفصل‌ها می‌توانند آثار و خیم اقتصادی و اجتماعی در جامعه به بار بیاورند. من در این گفت‌وگو به دلیل ابهاماتی که وجود دارد سعی می‌کنم وارد مصادیق نشوم تا دلایل کافی از سوی مسئولان برای تمامی موارد اعلام شده در بودجه ۹۷ آشکار شود.

بحث دلار ۳۵۰۰ تومانی در بودجه، انتقادات فراوانی را به دنبال داشته است، فکر می‌کنید چه تأثیری در بحث تولید و صنعت می‌تواند داشته باشد؟

به اینها در آمده‌یا پول آسان می‌گویند که به راحتی دلار را از زیر ۳ هزار تومان به ۳۵۰۰ تومان می‌رسانند. نتیجه این می‌شود که درآمدی بی‌رحمتی به صورت آنی نصیب عده‌ای می‌شود. شاید در ظاهر برای تأمین کسری‌ها و کمبودها روش سهیل‌الوصول و بی‌رحمتی باشد و اولین راهی باشد که به ذهن هر کس متبادر می‌شود. اینکه در سیستم اقتصادی کشور و جامعه ما، چه اتفاقاتی می‌افتد بحث مفصلی است که ممکن است عده‌ای از تولیدکنندگان و ارزش‌آفرینان اقتصادی کشور هم منتفع شوند، اما به نظر می‌رسد بخش زیادی حتماً آسیب می‌بینند و متضرر می‌شوند. پیدا کردن نقطه اتیمیم یکی از جاهایی‌ست که حتماً دستگاه‌هایی مانند برنامه و بودجه کشور نه به صورت امرانه بلکه در سطوح کارشناسی باید انجام دهد و هزینه و فایده این کارها را دربیابند. گمان می‌کنم باید اجازه را برنامه و بودجه مبانی محاسباتی، تحلیلی و اقتصادی خود را ارائه کنند و آزان دفاع کنند تا ببینیم با چه منطقی این کار را انجام می‌دهند؟ اینکه آیا آثار آن را در تمام بخش‌های اقتصادی دیده‌اند؟

اقتصاد فردا

economic@Jameefarda.com

خبر روز

وزیر نفت:

بنزین و گازوئیل بیشتر از ۲۰۰۰ تومان نمی‌شود

ایستنا: وزیر نفت گفت: ابهاماتی درباره سخنان رئیس‌جمهور در زمینه نحوه افزایش قیمت بنزین و گازوئیل مطرح شد، در واقع نظر رئیس‌جمهور این است که مجموع قیمت این دو فرآورده از نصف قیمت جهانی آنها بعد از افزایش بیشتر نخواهد شد.

بیژن نامدار زنگنه افزود: اگر قیمت بنزین را یک‌هزار تومان و گازوئیل را ۳۰۰ تومان محاسبه کنیم، قیمت جهانی این دو فرآورده اکنون بالای چهار هزار تومان است و منظور این بود که قیمت مجموع بنزین و گازوئیل در هر شرایطی و با هر افزایشی بیشتر از دو هزار تومان نخواهد شد.

او یادآوری کرد: درباره پیشنهاد وزارت نفت برای قیمت بنزین و گازوئیل در لایحه بودجه سال ۹۷ هم ما پیشنهاد قیمت نمی‌دهیم و دولت هر زمانی که تصمیم به اضافه کردن قیمت گرفت، اعلام می‌شود و هنوز این موضوع در مرحله‌ای نیست که بتوان قیمتی را برای اطلاع مردم اعلام کنیم.

زنگنه که با بخش خبری ۳۰:۲۰ تلویزیون گفت‌وگو می‌کرد، افزود: در خصوص مطرح شدن قیمت‌های یک‌هزار و ۵۰۰ و ۴۰۰ تومان برای بنزین و گازوئیل در خبرگزاری‌ها نیز این قیمت‌ها را من هم شنیده‌ام اما زمانی که دولت اعلام نکرده، همه چیز را باید شایعه دانست.

او همچنین گفت: درباره میزان افزایش قیمت بنزین و گازوئیل بی‌اطلاعم و آقای رئیس‌جمهور سقف افزایش را اعلام کرده است، البته ما گزین‌های مختلفی را مطرح کردیم و هر نوعی که تصمیم‌گیری شود، آماده اجرا هستیم.

تلاش‌ها برای مهار آتش چاه رگ سفید ادامه دارد

همچنین وزیر نفت از ادامه تلاش‌ها برای مهار آتش چاه نفتی رگ سفید خبر داد. زنگنه در حاشیه جلسه هیات دولت در جمع خبرنگاران درباره وضعیت فعلی چاه آتش گرفته رگ سفید گفت: همان‌طور که قبلاً اعلام کردیم دوروش و روش برای خاموش کردن این چاه‌ها وجود دارد یکی از بالا و دیگری از پایین و از عمق زمین است که چاه امپار می‌کنند و به دلیل اینکه اطمینان داشته باشیم روزهای اول هر دو روش را مدنظر قرار دادیم و عملیات را از بالا آغاز کردیم و برای تمهیدات لازم دو چاه را هم در همان محل حفر کردیم و احتمال می‌دهم در یک هفته آینده به نقطه مدنظر برسیم و در این مدت چندین بار از بالا برای کنترل آتش تلاش‌شده‌ام اما تلاش‌ها به دلیل فشار بالای چاه به نتیجه نرسید. از ابتدا تأکید کردم که اقدامات باید با ایمنی کامل انجام شود تا به افراد آسیبی نرسد. این اولین بار است که یک چاه فوران کرده را از پایین و از منبع تغذیه چاه کنترل می‌کنیم.

او در واکنش به این پرسش که سازمان محیط‌زیست آلودگی هوا را ناشی از بی‌کیفیتی بنزین و گازوئیل اعلام کرده است، گفت: ما در شهرهای بزرگ بنزین بیور چهار عرضه می‌کنیم و گازوئیل هم بدون گوگرد یا با گوگرد در حد بسیار پایین عرضه می‌کنیم اما خودروهایی که از نقاط مختلف وارد شهر می‌شوند ممکن است از جاهای مختلف سوخت زده باشند و گازوئیل‌شان آلودگی بیشتری داشته باشد و بیشتر آلودگی به ذرات معلق در هوا برمی‌گردد.

بودجه ۱۰۰۰ میلیاردی برای رفع مشکل بانزینستانگان

خبر آنلاین: وزیر تعاون گفت: دولت با اختصاص ردیف بودجه هزار میلیارد تومانی، تلاش می‌کند تا حدودی مشکلات معیشتی بانزینستانگان را برای سال آینده برطرف کند. علی‌رغم به شکاف موجود میان حقوق بانزینستانگان و قدرت خرید آنها اشاره کرد و افزود: در صورتی دولت می‌تواند همه مشکلات معیشتی بانزینستانگان را برطرف کند که ردیف بودجه تخصیصی برای این قشر سه سالانه ۲۰ تا ۳۰ هزار میلیارد تومان باشد.

او بیان اینکه دولت در مدت سه سال ۳ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان برای ترمیم حقوق بانزینستانگان به صورت پلکانی و در قالب طرح متناسب‌سازی اختصاص داده است، از کسانی که در این خصوص از تعبیر تند برای دولت استفاده می‌کنند، انتقاد کرد.

